

mærksomheden henvendt paa Betydningen af, at Lønarbejderne kunde faa sig en Havelod, der kunde give dem en Fritidsbeskæftigelse og samtidig give dem en Bindtægt. Vi forstaaar godt Betydningen baade den økonomiske og ikke mindst den moralske, jeg kunde fristes til at sige den i bedste Forstand konservative Betydning, der ligger i, at en saadan Sag bliver fremmet, og det har vi altsaa tilsigtet i det foreliggende Lovforslag. Saa hvis det ærede Medlem Hr. Holstein er enig med os i, at man skal lægge Vægt paa en saadan Betragtning, haaber jeg paa det ærede Medlems Støtte i denne Sag.

Der er sagt af det ærede Medlem Hr. Brorsen og andre, at vi skal dygtiggøre os, vi skal forlange, at de unge skal dygtiggøre sig, og vi skal paakalde deres Initiativ. Det er netop det, vi vil. Ved vort Forslag vil vi muliggøre for de unge at faa sig en Plet at arbejde paa og at faa Brug for deres Initiativ. Vi vil indrette Forholdene saaledes, at der virkelig bliver kaldt paa de unge Menneskers Initiativ, i Stedet for at henvise dem til Arbejdsløshedskasserne.

Der foreligger her et Lovforslag, der vil skaffe mere Arbejde og vil øge Jordens Bruttoudbytte, Spørgsmaalet er altsaa nu, om Rigsdagens Flertal vil gennemføre dette Forslag. Vil de det ikke, gentager jeg mit Spørgsmaal: Hvad vil de gøre ved Arbejdsløsheden og den dermed følgende økonomiske Tilbagegang og den moralske Nedgang, som den forårsager indenfor vort Folk? Hvad vil de gøre ved den Arbejdsløshed, som ikke mindst gaar ud over Gaardmandsbørn og Husmandsbørn og andre unge Mennesker fra Landet? Vi paa-viser her en Vej, der væsentligt kan bøde paa Arbejdsløsheden. Vil de ikke gaa den Vej, forekommer det mig, at de har en samfundsmæssig og moralsk Pligt til at vise en anden Vej, der kan medføre lignende Resultater som dem, vi her har tilsigtet.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Maa jeg til den ærede sidste Taler i Anledning af hans sidste Bemærkning sige, som jeg tillod mig at udtale ogsaa i Gaar, at hvor stor Betydning man end vil tillægge dette Spørgsmaal, maa man ikke gøre sig skyldig i den Vildfarelse, at Arbejdsløshedsproblemet finder sin Løsning gennem Oprettelsen af Husmandsbrug paa Landet. Der er i det Aar, der nu er afsluttet, oprettet flere Brug end i noget tidligere Aar, Antallet kan anslaaes til ca. 1 500. Selv om om vi nu vilde gaa frem i et meget stærkere Tempo, selv om vi vilde oprette 3 000 Brug

i et Aar og yde samme Laan som dem, der ydes efter de nu bestaaende to Lovsystemer — det vilde blive et saa stort Beløb, at jeg ikke tror, at Statskassen vilde kunne bære det —, men selv om vi altsaa vilde oprette 3 000 Brug om Aaret, lad os saa dog ikke tro derigennem at kunne løse den Krise, som Arbejdsløsheden forårsager i de forskellige Erhverv. Det var ønskeligt, om der kunde opstaa 3 000 nye Brug om Aaret ude paa Landet, det var ønskeligt, om vi kunde optage den Befolkningstilvækst, som der er ude paa selve Landet; men det afhjælper ikke den Arbejdsløshed, der tæller ca. 80 000, og selv om det nu ikke er Familiefædre alle sammen, vil man se, at den Krise, som der er Tale om, har sit Onde forskellige Steder, som jeg ikke paa dette sene Tidspunkt og ved denne Lejlighed skal komme ind paa. Man maa ikke fremstille Sagen saaledes, at hvis vi blot vedtog at ekspropriere Jord, var Arbejdsløshedsspørgsmaalet løst. Man maa det ikke, for det første fordi, som jeg har fremhævet: Ekspropriationen slet ikke har Betydning for Udstykningsarbejdet i Øjeblikket, da der er Jord nok til at oprette nye Brug, og for det andet, fordi Arbejdsløshedsspørgsmaalet i den Skikkelse, hvori det her foreligger, slet ikke løses gennem Udstykningsbevægelsen.

Jeg har i øvrigt bedt om Ordet for at sige til det ærede Medlem Hr. Holstein, at naar jeg har ment at turde udtale, at disse Bevillinger ikke gavner Landbruget, mener jeg dermed, at de ikke er til Gavn for den Gaardmand eller Husmand, der sidder i Erhvervet, ham kan det rent erhvervsmæssigt set være ligegyldigt, om Staten anvender 5 eller 20 eller 40 Millioner eller slet ingenting til Oprettelse af nye Brug. Hovedformaalet med den gamle Statshusmandslov som ogsaa med Loven af 4 Oktober 1919 er at støtte en Bestræbelse, som vi tillægger en social Betydning. Der kan ikke være Tvivl om, at Oprettelsen af nye selvstændige Landbrugsvirksomheder er et socialt Gode i vort Folk; men jeg vil dog gerne føje til overfor det ærede Medlem, som syntes at være af den Opfattelse, at nogen egentlig nationaløkonomisk Gevinst var der ikke i Forbindelse dermed, at jeg er tilbøjelig til at tro, at her er et socialt Gode, som i Virkeligheden ikke koster Samfundet som Helhed — jeg tænker ikke her alene paa Statskassen, men paa Samfundet, paa hele vor nationale Økonomi —, ikke koster os Penge, men, i hvert Tilfælde for Øjeblikket, ogsaa er en økonomisk Fordel. Det er ellers Regelen, at vil vi opnaa et socialt Gode, maa vi betale, hvad det koster, og